

Geografia

Klasa VII

Wymagania na poszczególne oceny – I półrocze

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z geografii
- nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań nawet o elementarnym stopniu trudności
- nie rozumie prostych poleceń
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki
- nie skorzystał z pomocy nauczyciela, aby uzupełnić wiedzę i umiejętności
- nie pojawiał się na spotkaniach w godzinach dostępności nauczyciela
- nie podaje cech położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- nie zna powierzchni Polski
- nie potrafi wymienić krajów sąsiadujących z Polską i wskazać ich na mapie
- nie zna najważniejszych wydarzeń z przeszłości geologicznej Polski
- nie wyjaśnia znaczenia terminów: *plejstocen, holocen, zlodowacenia, rzeźba polodowcowa (glacjalna)*
- nie wymienia form terenu utworzonych na obszarze Polski przez lądolód skandynawski
- nie zna pasów rzeźby terenu Polski i nie umie wskazać ich na mapie
- nie wskazuje największych krain geograficznych Polski na mapie
- nie wyjaśnia znaczenia terminów: *ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny*
- nie podaje cech klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego
- nie wymienia elementów klimatu, nie wie co to jest *średnia dobowo temperatura powietrza, suma opadów*
- nie wskazuje na mapie głównych rzek Europy i Polski
- nie wyjaśnia znaczenia terminów: *powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna*
- nie wymienia przyczyn powodzi w Polsce
- nie określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenia Morza Bałtyckiego, jego największych zatok, wysp i cieśnin
- nie zna głównych typów gleb w Polsce
- nie wie, co to jest *lesistość* i nie wymienia rodzajów lasów w Polsce
- nie zna form ochrony przyrody w Polsce, nie wskazuje parków narodowych na mapie Polski
- nie wymienia nazw państw sąsiadujących z Polską

- nie wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególnych województw i ich stolice
- nie potrafi wyjaśnić znaczenia terminów: *przyrost naturalny*, *współczynnik przyrostu naturalnego*, *wyż demograficzny*, *niż demograficzny*, *piramida płci i wieku*, *średnia długość trwania życia*, *gęstość zaludnienia*
- nie odczytuje danych dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych (np. piramidy płci i wieku)
- nie zna czynników wpływających na rozmieszczenie ludności w Polsce
- nie wyjaśnia znaczenia terminów: *migracja*, *emigracja*, *imigracja*, *saldo migracji*, *przyrost rzeczywisty*, *współczynnik przyrostu rzeczywistego*
- nie wymienia przyczyn migracji wewnętrznych
- nie odczytuje danych dotyczących wielkości i kierunków emigracji z Polski
- nie zna głównych skupisk Polonii na świecie
- nie wymienia mniejszości narodowych w Polsce
- nie wskazuje na mapie Polski regionów zamieszkiwanych przez mniejszości narodowe

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- podaje całkowitą powierzchnię Polski
- wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie
- wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: *plejstocen*, *holocen*
- wyjaśnia znaczenie terminu *rzeźba polodowcowa (glacjalna)*
- wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie terminów: *ciśnienie atmosferyczne*, *niż baryczny*, *wyż baryczny*
- wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego
- podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski
- wymienia elementy klimatu
- wyjaśnia znaczenie terminu *średnia dobową temperatura powietrza*
- wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce
- określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce
- wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: *powódź*, *dolina rzeczna*, *koryto rzeczne*, *obszar zalewowy*, *sztuczny zbiornik wodny*, *retencja naturalna*
- wymienia przyczyny powodzi w Polsce
- określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego
- wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny
- omawia linię brzegową Bałtyku

- podaje główne cechy fizyczne Bałtyku
- wymienia typy gleb w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminu *lesistość*
- wymienia różne rodzaje lasów w Polsce
- wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
- wskazuje parki narodowe na mapie Polski
- wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską
- wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice
- wyjaśnia znaczenie terminów: *przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny*
- wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie
- wyjaśnia znaczenie terminów: *piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia*
- odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych
- wyjaśnia znaczenie terminu *gęstość zaludnienia*
- wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: *migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego*
- wyjaśnia znaczenie terminu *migracje wewnętrzne*
- wymienia przyczyny migracji wewnętrznych
- odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski
- wymienia główne skupiska Polonii
- wymienia mniejszości narodowe w Polsce
- wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy
- odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy
- wskazuje na mapie przebieg granic Polski
- omawia proces powstawania gór
- wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce
- wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce
- omawia zlodowacenia na obszarze Polski
- opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe
- dokonuje podziału surowców mineralnych

- podaje cechy klimatu Polski
- podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- opisuje zjawisko powodzi
- wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią
- wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych
- omawia wielkość i głębokość Bałtyku
- charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata
- opisuje wybrane typy gleb w Polsce
- przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski
- omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski
- omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce
- podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu
- charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce
- wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich
- prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej
- omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018
- omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce
- omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw
- wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce
- omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce
- podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce
- wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce
- określa kierunki napływu imigrantów do Polski
- wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności
- charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce

Ocena dobra:

Uczeń:

- oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski
- wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny

- charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy
- opisuje cechy różnych typów genetycznych gór
- charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski
- omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski
- opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- omawia warunki klimatyczne w Europie
- charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce
- omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce
- odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów
- wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce
- wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry
- opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry
- wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce
- określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników
- charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku
- wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych
- omawia funkcje lasów
- omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce
- ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego
- omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.
- oblicza współczynnik przyrostu naturalnego
- podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce
- omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce
- porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych
- oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski
- opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce
- opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce
- porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy
- omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce
- wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności
- analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego
- porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski
- charakteryzuje jednostki geologiczne Polski
- wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze
- wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski
- przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski
- rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski
- podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce
- opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski
- opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce
- omawia ważniejsze typy jezior w Polsce
- analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej
- omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki
- omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku
- opisuje typy lasów w Polsce
- opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski
- omawia podział administracyjny Polski
- omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy
- omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku
- omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski
- oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce
- charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce
- wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich
- omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce
- przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy

Ocena celująca:

Uczeń:

- wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy

- wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski
- wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski
- opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze
- wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę
- ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce
- omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce
- wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego
- ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce
- podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
- analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski
- analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego
- analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce
- ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie
- ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich
- omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce